ถนนประชาชื่น
THANON PRACHA CHUN

จอดป้ายประชาชื่น

สุชาติ ศรีสุวรรณ

เร่งผลิตวิศวกร กับปัญหาเรื่องคุณภาพ

การออกมาพูดอย่างชัดถ้อยชัดคำ ของนายสิทธิชัย โภไคยอุดม อดีตอาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ออกมาตั้งวิทยาลัยมหานคร สอนเฉพาะคณะวิศวกรรมศาสตร์ เกี่ยวกับคุณภาพการเรียนการสอนในคณะวิศวกรรมของสถาบันการศึกษาของรัฐ ในทำนองไร้คุณภาพเกือบทุกด้าน ทั้งเครื่องมืออุปกรณ์ที่ไม่พอเพียงกับจำนวนนักศึกษา และความเอาใจใส่ของครู-อาจารย์ขนาดอธิการวิทยาลัยมหานครผู้นี้ยืนยันเอาเลยว่า ผู้ที่จบจากสถาบันของรัฐนั้น ยังถือว่าคุณภาพไม่พอสำหรับการเริ่มอาชีพวิศวกรนั้น นับว่าเป็นสิ่งที่ต้องจับตามอง

ความเติบโตอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรมในประเทศ ทำให้การเรียกร้องเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของการพัฒนาดังขึ้นอย่างพร้อมเพรียง และค่อนข้างดัง ปัญหาบุคลากรทางด้านวิศวกรรมก็เป็นปัญหาหนึ่งที่มีการพูดถึงกันอย่างกว้างขวาง จนกลายเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลที่จะต้องเร่งผลิตบุคลากรมาป้อนให้กับการพัฒนาประเทศขณะนี้ และผู้ที่เน้นแล้วเน้นอีกอย่างเรียกร้องก็คือ พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณนายกรัฐมนตรีเอง

เป็นที่รับทราบกันอย่างดีว่า ผู้ที่จะผ่านเข้ามาศึกษาในคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้นั้น ที่ผ่านมาจะต้องเป็นนักเรียนระดับหัวกะทิของแต่ละโรงเรียน ซึ่งยืนยันถึงความว่าจะต้องคัดสรรให้ได้เด็กที่มีความพร้อมเป็นอย่างยิ่งในการรับการศึกษาอย่างน้อยจะต้องมีสติปัญญาอยู่ในอันดับแรก ๆ ของนักเรียน

และอย่างไรก็ตาม จนถึงขณะนี้สถาบันหลักที่ทำหน้าที่ในการผลิตวิศวกรก็ยังเป็นสถาบันของรัฐ ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ทุกวิทยาเขต ค่อนข้างมีชื่อเสียงพอสมควรในผลงานด้านนี้ เพราะนอกจากจะรับเด็กเกรดรองลงมาจากผู้เรียนคณะเดียวกันในมหาวิทยาลัยใหญ่ ๆ แล้ว คุณภาพของเด็กที่จบไปยังทำได้ไม่แพ้เด็กที่จบจากสถาบันอื่นในการยอมรับของวงการทั่วไป

การที่นายสิทธิชัย โภไคยอุดม ออกมาเฉโพยเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาด้านนี้ของรัฐ หรือพูดอย่างตรงไปตรงมาก็คือ สถาบันเทคโนโลยีว่าไม่สามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพสมบูรณ์ได้ โดยไม่มีผู้ใดออกมาคัดค้านนั้น นับว่าเป็นเรื่องต้องกลับหลังไปมองระบบการศึกษาของไทยกันอีกครั้ง

มีเสียงตำหนิติติงอยู่ทั่วไป ในการกล่าวถึงการพัฒนาประเทศว่า การพัฒนาบุคลากรยังเป็นได้อย่างดีก็เพียงผู้ที่ออกมาใช้เครื่องมือเครื่องใช้หรือเทคโนโลยีจากต่างประเทศยังไม่มีสถาบันใดที่ผลิตคนเพื่อให้สามารถผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยตัวเองได้

และตรงจุดนี้เองเป็นเหตุผลหนึ่งที่สำคัญให้หลายคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่หรือ *"นิก"* ว่า อย่างดีก็เป็นเพียงฝันไป เพราะทุกอย่างดูเหมือนจะต้องพึ่งพาต่างประเทศทั้งหมด

"เมื่อไม่สามารถผลิตคนขึ้นมา เพื่อสร้างเทคโนโลยีของตัวเองได้ การพัฒนาประเทศก็เป็นเพียงปรับฐานะของประเทศจากประเทศที่ซื้อเครื่องอุปโภค-บริโภคจากต่างชาติโดยตรง มาเป็นผู้ซื้อเครื่องมือเครื่องไม้ในการผลิตเครื่องอุปโภค-บริโภค มีภาระที่จะต้องสร้างบุคคลขึ้นมาเพื่อให้เครื่องมือเครื่องไม้นั้นเท่านั้น ไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้า ซึ่งถือเป็นปัญหาหลักของประเทศกำลังพัฒนาได้" คือความเห็นของหลายฝ่ายที่เรียกร้องความสมบูรณ์ของการพัฒนา

อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริง แม้เพียงการผลิตบุคลากรเพื่อเข้ามาใช้เครื่องมือเครื่องไม้ของต่างชาติ ก็ดูจะเป็นปัญหายากยิ่งในการเตรียมคนให้มีความพร้อมที่จะเข้ามาศึกษาเสียแล้ว

นอกจากนั้น ในขณะที่ระดับอุดมศึกษามีการเรียกร้องกันอย่างยิ่ง ที่จะให้เร่งผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแต่การเตรียมความพร้อมของเด็กที่ก้าวข้ามมาเรียน อันหมายถึงการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และประถมศึกษานั้น ความเคลื่อนไหวที่ผ่านมาดูเหมือนจะกลับไปเน้นหนักในเรื่องอาชีพอิสระ โดยโฆษณาการเรียนการสอนในรูปว่าจะผลิตให้ผู้ที่จบการศึกษาออกไปสามารถหากินด้วยอาชีพอิสระของตัวเองได้

โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษา ซึ่งถือเป็นรอยต่อที่จะก้าวเข้าสู่ระดับอุดมศึกษานั้น อธิบดีกรมสามัญศึกษาแทบจะไม่เคยพูดถึงการผลิตคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเอาเลย โครงการปลูกผักกลางมุ้ง เสียอีกที่กลายเป็นนโยบายหลักของกรมนี้ ที่โรงเรียนต่าง ๆ จะต้องทำ

เมื่อระบบการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาได้รับการดูถูกว่าไม่สามารถสร้างคนที่มีคุณภาพสมบูรณ์ได้ และระบบการเตรียมคนขั้นพื้นฐาน ยังไปคนละทิศละทาง ซ้ำรัฐบาลยังเน้นที่ให้เร่งสร้าง เร่งผลิตคนในด้านนี้ จนมีการเปิดสอนกันออกมาเกลื่อน เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

คำถามที่จำเป็นต้องตอบให้ได้ก็คือ ในช่องว่างเหล่านี้จะทำอย่างไรเพื่อเติมคุณภาพให้เต็ม และดูเหมือนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(สกศ.) ผู้ต้องตอบคำถามนี้โดยตรงก็ตอบได้ไม่ถนัดนัก เพราะหน่วยงานนี้แม้จะมีความคิดดีและจริงจังในการทำงานเพียงใด ก็ยังเป็นแค่เสือกระดาษ ไม่สามารถไปกำหนดทิศทางของการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกันอย่างจริงจังได้

เมื่อเป็นเช่นนี้ อีกไม่กี่ปีก็ต้องมีคำตอบที่ชัดเจนหรอกว่า การจับเด็กที่ไม่ได้รับการพัฒนาสติปัญญาให้พร้อมสำหรับการศึกษาด้านนี้มาเคี่ยวให้เป็นวิศวกรให้ได้นั้นอะไรจะเกิดขึ้น

ซึ่งก็ได้แต่ภาวนาว่า ต่างชาติคงไม่ดูถูกเมืองไทยว่า ไม่เพียงมีระบบสาธารณูปโภคแบบเต่าล้านปีเท่านั้น

วิศวกรเมืองไทยอาจจะถูกประณามว่า เป็นวิศวกรควาย ๆ ไปด้วย

สคล.'33

มติชน วันอังคารที่ 17 เมษายน 2533 ปีที่ 13 ฉบับที่ 4,424 หน้า 8